

Kod przedmiotu – I1-22**Nazwa przedmiotu**

Instrument dodatkowy (organy, klawesyn, pianoforte)

Kierunek

Instrumentalistyka

Zakres

Fortepian

Typ studiów

3-letnie studia stacjonarne/niestacjonarne I stopnia

Wymagania wstępne

- biegłość wykonawcza w zakresie gry na fortepianie przewidziana po ukończeniu II roku studiów licencjackich

Wymagania końcowe

- Klawesyn: wykonanie zróżnicowanego pod względem stylistycznym programu złożonego z formy cyklicznej, miniatur, bądź innych utworów z repertuaru XVI-XVIII w. na instrumenty klawiszowe (z uwzględnieniem literatury niewykonywanej na organach, np. preludia niemenzurowane)
- Organy: egzamin obejmujący zróżnicowany repertuar z zakresu podstawowej literatury organowej
- Pianoforte: zaliczenie w formie występu publicznego

Cele kształcenia

Klawesyn:

- Budowanie właściwej techniki klawesynowej oraz stałe rozwijanie technicznych i muzycznych umiejętności studenta oraz jego praktycznej znajomości repertuaru
- Poszerzenie zasobu specjalistycznej wiedzy obejmującej zagadnienia techniki, stylu i praktyk wykonawczych XVII i XVIII wieku (według traktatów historycznych) oraz muzyki współczesnej
- Przygotowanie wykształconego muzyka - instrumentalisty do samodzielnej pracy i czynnego uczestnictwa w życiu muzycznym jako solista i kameralista

Organy:

- Poszerzenie horyzontów wykonawczych w ramach pracy nad repertuarem
- Zapoznanie ze specyfiką i budową instrumentu
- Przygotowanie studenta do samodzielnej pracy i czynnego uczestnictwa w życiu muzycznym
- Zapoznanie z podstawową literaturą organową

Pianoforte:

- Poszerzenie horyzontów wykonawczych u studentów klas fortepianu
- Zapoznanie ze specyfiką i budową instrumentu historycznego
- Przygotowanie studenta do samodzielnej i świadomej pracy w zakresie stylistyki preromantycznej oraz czynnego uczestnictwa w życiu muzycznym jako solista i kameralista
- Zapoznanie z literaturą muzyczną obejmującą okres od późnego baroku - stylu galant, po repertuar romantyczny

Treści programowe

Klawesyn:

Program jest indywidualnie dostosowywany do predyspozycji studenta, uwzględnia jego prawidłowy i harmonijny rozwój w oparciu o możliwości i tempo dokonywanych postępów. Zajęcia prowadzone są indywidualnie, w formie ćwiczeń. Student pracuje nad zadanym programem poznając podstawowe aspekty techniczne i interpretacyjne gry na klawesynie (por. Klawesyn: literatura podstawowa)

Organy:

Program w całym cyklu studiów powinien zawierać literaturę organową w zakresie różnorodnych form, z uwzględnieniem zróżnicowania stylistycznego (por. Organy: literatura podstawowa). Student realizuje zadany program poznając specyfikę wykonawczą i interpretacyjną muzyki organowej

Pianoforte:

Program w całym cyklu studiów powinien zawierać literaturę na instrumenty klawiszowe w zakresie różnorodnych form, z uwzględnieniem zróżnicowania stylistycznego: utwory z różnych kręgów stylistycznych epoki baroku, klasycyzmu i romantyzmu (fantazje, sonaty, rondo, fugi, wariacje, nokturny, (m.in.: C.Ph.E. Bach, T.A. Arne, J. Haydn, W.A. Mozart, L.van Beethoven, F. Schubert, J. Field, F. Chopin)

Zamierzone efekty uczenia się

W zakresie wiedzy:

posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych (K_W08)

- posiada podstawowe wiadomości w zakresie praktycznego zastosowania wiedzy o harmonii i zdolność analizowania pod tym kątem wykonywanego repertuaru (K_W13)
- dysponuje podstawową wiedzą z zakresu dyscyplin pokrewnych pozwalającą na realizację zadań zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym), (K_W14)

W zakresie umiejętności:

- dysponuje umiejętnościami niezbędnymi do tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych (K_U01)
- jest świadomy sposobów wykorzystywania swej intuicji, emocjonalności i wyobraźni w obszarze ekspresji artystycznej (K_U02)
- posiada umiejętność akompaniowania soliście (solistom) w różnych formacjach zespołowych (K_U08)

- posiada umiejętność właściwego odczytania tekstu nutowego, biegłego i pełnego pełnego przekazania materiału muzycznego, zawartych w utworze idei i jego formy (K_U09)
- posiada umiejętność rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metrycznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, pedalizacji, frazowania, struktury harmonicznego itp. opracowywanych utworów (K_U13)

W zakresie kompetencji społecznych:

- realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikającej z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji (K_K02)
- posiada umiejętność adaptowania się do nowych, zmiennych okoliczności, które mogą występować podczas wykonywania pracy zawodowej lub twórczej (K_K13)

Formy kształcenia

Ćwiczenia indywidualne

Nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się

Rok	I		II		III	
Semestr	1	2	3	4	5	6
Punkty ECTS					2	2
Ilość godzin w tygodniu					1	1
Rodzaj zaliczenia					zal	egz
Legenda	zal – zaliczony; zst – zaliczenie ze stopniem; egz – egzamin; ekm – egzamin komisyjny					

Kryteria oceny

- warsztat wykonawczy
- opanowanie i zrozumienie tekstu muzycznego, logika narracji muzycznej
- frazowanie
- umiejętność wypowiedzi w różnych stylach i formach muzycznych
- kształtowanie dźwięku

Literatura

Klawesyn: literatura podstawowa

- J.S. Bach - Sinfonie, Suity
- G. Frescobaldi - canzoni, toccaty
- J.J. Froberger - canzoni, partity, suity
- L.N. Clerambault - suity
- F. Couperin - Pieces de clavecin
- J.Ph. Rameau - suity

- Utwory wirginalistów angielskich (np. ze zbioru *The Fitzwilliam Virginal Book*)

Klawesyn: literatura uzupełniająca

- Harnoncourt N., *Muzyka mową dźwięków*, Warszawa, 1995
- Harnoncourt N., *Dialog muzyczny*, Warszawa, 1999
- Couperin F., *L'Art de toucher le clavecin*, 1717
- Bach C.Ph.E., *Versuch über die wahre Art das Klavier zu spielen* (Essay on the true art of playing the keyboard)
- Veilhan J.C., *The Rules of Musical Interpretation in the Baroque Era* (17th-18th centuries)
- Artykuły F. Wesołowskiego w "Zeszytach naukowych" PWSM w Łodzi
- Wybrane artykuły w czasopismach "Canor" i "Early music"

Organy: literatura podstawowa

- utwory z różnych kręgów stylistycznych epoki baroku – preludia, toccaty, fantazje, opracowania chorałowe, partity, utwory w formie duo, trio, fugi (J.S. Bach, J. Pachelbel, D. Buxtehude, G. Frescobaldi, J.J. Froberger, M. Weckmann, S. Scheidt, F. Thunberg, G. Böhm, J.P. Sweelinck, F. Couperin, L.N. Clerambault)
- utwory XIX wieku – miniatury, utwory cykliczne (J. Brahms, F. Mendelssohn-Bartholdy, M. Reger, Th. Dubois, E. Gigout, L. Boellmann, L. Vierne, Ch-M. Widor, S. Karg-Elert, F. Nowowiejski, M. Surzyński, Polska muzyka organowa XIX w.)
- utwory reprezentujące twórczość XX i XXI wieku, z uwzględnieniem kompozytorów polskich

Organy: literatura uzupełniająca

- Bach C.Ph.E., *Versuch über die wahre Art das Clavier zu spielen*, Berlin, 1753
- Bibl R., *Praktische Orgelschule op. 81*, Leipzig, 1897
- Einstein A., *Die Romantik in der Musik*, Wien, 1950
- Einstein A., *Muzyka w epoce romantyzmu*, tłum. M. i S. Jarocińscy, Kraków, 1965
- Erdman J., *Polska muzyka organowa epoki romantycznej*, Warszawa, 1978
- Frotscher G., *Geschichte des Orgelspiels und der Orgelkomposition*, Berlin, 1966
- Gołos J., *Polskie organy i muzyka organowa*, Warszawa, 1972
- Harnoncourt N., *Muzyka mową dźwięków*, Warszawa, 1995
- Klinda F., *Orgelregistrierung. Klanggestaltung der Orgelmusik*, Leipzig, 1987
- Laukvik J., *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis*, Teil I, II
- Maculewicz P., *Właściwości brzmieniowe dawnych systemów stroju muzycznego*, Instytut Muzykologii UW, 1994
- Türk D.G., *Klavierschule*, 1789
- *Wiodące nagrania muzyki organowej różnych epok*

Pianoforte: literatura podstawowa

Podstawowe kompozycje przeznaczone na pianoforte

Pianoforte: literatura uzupełniająca

- Bach C.Ph.E., *Versuch über die wahre Art das Clavier zu spielen*, Berlin, 1753
- Harnoncourt N., *Muzyka mową dźwięków*, Warszawa, 1995
- Harnoncourt N., *Dialog muzyczny*, Warszawa, 1999

- Türk D.G., Klavierschule, 1789
- Burney Ch., Dzienniki podróży muzycznych I,II wyd. Oxford University Press, 1959 /Silva Rerum Wilanów
- Vignal M., Synowie Bacha, wyd. Astraia, Kraków, 2017
- Forkel N., O życiu, sztuce i twórczości J.S. Bacha...” Kraków, 2021
- Artykuły specjalistyczne zawarte np. w półroczniku „Notes Muzyczny” (AM w Łodzi), „Early Music”, „Canor”, przedmowy do materiałów nutowych kompetentnych wydawnictw,
- nagrania wybitnych instrumentalistów - solistów i kameralistów, przedstawicieli nurtu wykonawstwa HIP

Język wykładowy

Polski

Imię i nazwisko wykładowcy

Klawesyn: dr hab. Aleksandra Rupocińska

Organy: dr hab. Piotr Rojek, prof. AMKL, mgr Jan Surma

Pianoforte: vacat (przedmiot dostępny od roku akad. 2023/2024)